

Logeblad 106:an

Nr 4 november 2016

Övermästaren har ordet

Bästa Bröder

Jag vill börja med att hälsa våra två nya bröder, Tommy Westergren och Kenneth Bagein, varmt välkomna i Orden och i broderskapet! Jag vill samtidigt rikta ett stort tack till deras faddrar, bröderna Fredrik Strandberg och Gert Larsson. För oss övriga bröder gäller det att inför vårens invigning redan nu fundera på vilka i våra bekantskapskretsar som kan bli goda bröder i logen. Jag vill verkligen betona behovet av nya bröder i logen så tänk till ordentligt och återkom till mig eller broder Undermästare om du vill ha hjälp med information om logen och Orden.

Tack Bröder! Jag är mycket tacksam att jag får uppleva de mycket trivsamma och avslappnade logekvällarna tillsammans med er! De ger mig oerhört mycket glädje och extra energi till arbetsdagarna och familjelivet. Ni bidrar till mitt välmående och många glada stunder. Jag hoppas och tror att detsamma gäller för er. För Dig som kanske inte haft möjlighet att besöka logen på länge hoppas jag verkligen att Du planerar in att besöka logen de kommande logekvällarna i år. Jag garanterar en lugn och avslappnad atmosfär blandad med stor broderlig gemenskap och god spis!

När vi nu valt kommande periods ämbetsmän (se valämbetsmän längre fram i logebladet) känner jag att logen har en utmärkt grund för att fortsätta utvecklas. Vålgörenhetsarbetet inom logen har kommit igång bra med broder Jan Åberg som samman-

hållande och samtliga ämbetsmän har under innevarande period gjort ett utomordentligt jobb! Det gäller att vi övriga bröder nu ger ämbetsmännen så mycket stöd vi kan. Det bästa sättet att ge stöd är genom att delta i logekvällarna, det finns inget bättre än att som ämbetsman se en välfylld logesal med glada bröder.

Kommande loge är det gradgivning i kärlekens grad tillsammans med brödraloge 153 Carl Michael Bellman. I samband med detta kommer vi även ha gäster från 24 Birger Jarl och 59 Sten Sture. Vi kommer att inleda logen med parentation över vår bortgångne broder Claes Henning.

Logen därefter är det julloge med traditionsenligt luciafirande och julbord. Vidare information finns senare i logebladet.

Missa sedan inte logemötet den 22:a december då broder Staffan Teste kommer att hålla föredrag i klubben om hans tid i dåvarande Sovjetunionen. Jag vet att han hållit motsvarande föredrag för ett antal år sedan och det var mycket uppskattat!

I början av 2016 genomfördes en enkätundersökning i logen. Denna sammanställdes under våren och resultatet finns nu att beskåda i bilaga till logebladet.

I vänskap, kärlek, sanning

Broderliga hälsningar

Fredrik Östman

Övermästare

Kommande logekvällar

24 november Gradgivning grad 2 med loge 153.

8 december Julloge med traditionsenligt luciafirande och julbord.

22 december Logekväll med föredrag av Broder Staffan Teste om sin tid i Sovjetunionen.

Logeblad 106:an

Nr 4 november 2016

Mina bröder!

Nu är det dags att anmäla sig, sin hustru/sambo/partner och sina gäster till **106:ans julloge och julfest** torsdagen den 8:e december 2016.

Anmälan till Broder klubbmästare Mikael Lundegard, via **mickelundegard@hotmail.se** eller **telefon 073-614 27 45**, senast torsdagen den 1:a december.

Pris för julfest 435 kronor per person, dryck tillkommer.

Våra gäster tas om hand i klubben av en av våra bröder och bjuds på glögg innan det blir dags för luciatåg och sång av Broder Per Waldheim i logesalen kl. 19.15.

För Logen 106 Tre Kronor

Fredrik Östman
Övermästare

Från broder Registrator

Det är viktigt att vårt register hålls uppdaterat. Glöm därför inte bort att meddela ändringar av bostadsadress, e-postadress och telefonnummer till registeransvarig på adressen rega@b106.se

För att logga in på medlemsregistret, Odd-fellows intranät eller vår egen hemsida krävs Användarnamn och Lösenord till var

och en av dem. Har du glömt eller aldrig fått inloggningsuppgifterna kan du fråga efter dem genom ett mail till registrator.

Martin Hänström
Registrator

Logeblad 106:an

Nr 4 november 2016

Årsavgiften för 2017

På logemötet 10 november fattade vi beslut om budgeten och därmed också om årsavgiften för 2017.

Beloppet är oförändrat 1 200 kronor. Det går också att betala 100 kronor, 300 kronor respektive 600 kronor månadsvis, kvartalsvis eller halvårsvis. Veteraner som har fyllt 70 år betalar halv avgift, och enligt ett särskilt logebeslut betalar alla som har fyllt 80 år också halv avgift för 2017. Detta oavsett om man är veteran eller inte.

Logens kontaktgrupp för välgörenhet föreslog på logemötet 27 oktober genom Jan Åberg att bröder som så önskar också betalar en frivillig avgift på 500 kronor,

som går direkt till en fond för välgörenhet. Välgörenhetsgruppen arbetar för 2017 vidare med Bufff-projektet, men om många bröder som gruppen hoppas vill bidra med ett frivilligt belopp kan ytterligare ett projekt läggas till.

106 Tre Kronors plusgirokonto är 5 86 81-8. Vill Du fråga om någonting är mitt e-mailkonto fs@b106.se.

I vänskap, kärlek och sanning

Leif Borin
Finanssekreterare
B106 Tre Kronor

Program B106 för 2016 och januari 2017

Mötena börjar kl 18.30 om inget annat sägs.

	Datum	Sal	Anm
Logemöte Grad II	2016-11-24	Stora Salen	Gradgivning grad 2 med loge 153.
Logemöte	2016-12-08	Mellansalen	Julloge med Stockholms Motettkör
Logemöte	2016-12-22	Mellansalen	Staffan Teste håller i klubben föredrag om sin tid i Sovjetunionen
Logemöte	2017-01-12	Lilla Salen	Vanligt logemöte
Logemöte ÄM-Install	2017-01-26	Stora Salen	Installering av ämbetsmän för perioden 2017 – 2018.

Notis från redaktören

Utöver de bilagor som broder Övermästaren nämner i sitt ord så bifogas i detta logeblad även en trevlig och intressant artikel om utvandringen till Amerika. Det är broder Torsten Augrell

som skrivit och artikeln bygger på föredrag han har hållit i ämnet.

Lars Bergeås

Valämbetsmän perioden 2017-2018

Ordinarie valämbetsmän

Övermästare:	Lennart Jansson
Udermästare:	Anders Nystrand
Protokollsekreterare:	Tomas Mårtensson
Finanssekreterare:	Leif Borin
Skattmästare:	Peter Wallentin
Ceremonimästare:	Peter Hjelm
Kaplan:	Börje Thelin

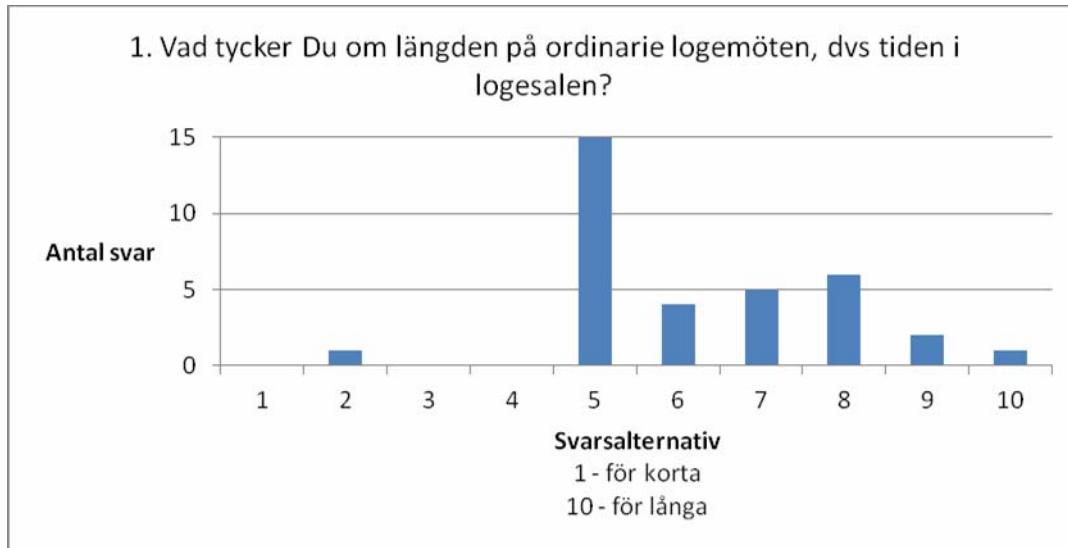
Ersättare

Udermästare:	Martin Kjell
Protokollsekreterare:	Gustav Grandin
Finanssekreterare:	Matti Kekki
Skattmästare:	Lennart Öström
Ceremonimästare:	Jimmy Krig
Kaplan:	Ingemar Järpsten

Utskott	Ledamot	Ersättare
Drätselnämnd	Martin Hänström (sammankall.) Stefan Thorstensson Fredrik Strandberg	Lennart Mankowitz Magnus Rude
Biståndsutskott	Martin Hänström (DN ordf.) Fredrik Östman (sammankallande) Ingemar Järpsten	
Ekonomiutskott	Matti Kekki Fredrik Strandberg Jan Åberg	Peter Wallentin
Ceremoniutskott	Lennart Jansson (ÖM) Peter Hjelm Börje Thelin Göran Lindgren	Staffan Teste
Instruktionsutskott	Börje Thelin (ordförande) Rolf Wikström (StRepr) Peter Hjelm Jimmy Krig	
TMU	Anders Nystrand (sammankallande) Martin Hänström Leif Borin Magnus Grennvall Fredrik Östman	
Klubbutskott	KM (ordförande) KM ers Anders Nystrand (UM) Fredrik Östman (TjgExÖM)	
Lägervärdar	Anders Bjurstedt Michael Axelsson	
GFU-representant	Staffan Teste	Per André
Arkivarie	Peter Wallentin	Lars Bergeås
Registeransvarig	Martin Hänström	
Redaktör	Lars Bergeås	
Webmaster	Rolf Wikström	
Fotoansvarig	Janis Kindal	
Revisorer	Jan Åberg Stefan Claesson Magnus Grennvall	

Enkätundersökning februari 2016

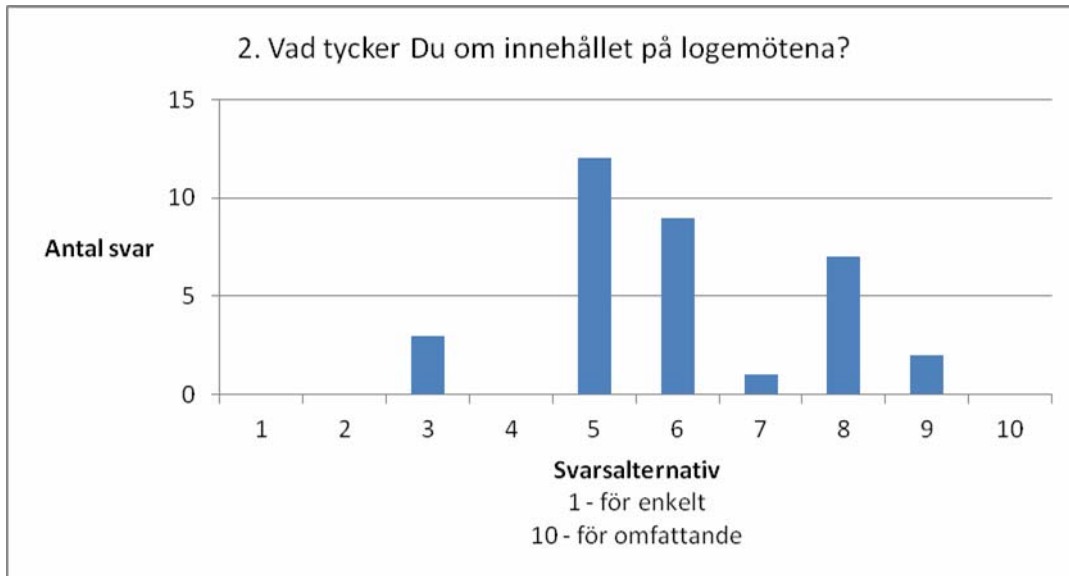
Nedan sammanställs svaren från den enkät som skickades ut till samtliga bröder i logen i februari 2016. Antalet inkomna svar uppgick till 34st. Denna sammanställning innehåller inga värderingar från valämbetsmännen utan endast resultat och kommentarer från själva enkäten. Kommentarer under respektive graf är tagna direkt från inkomna enkätsvar.

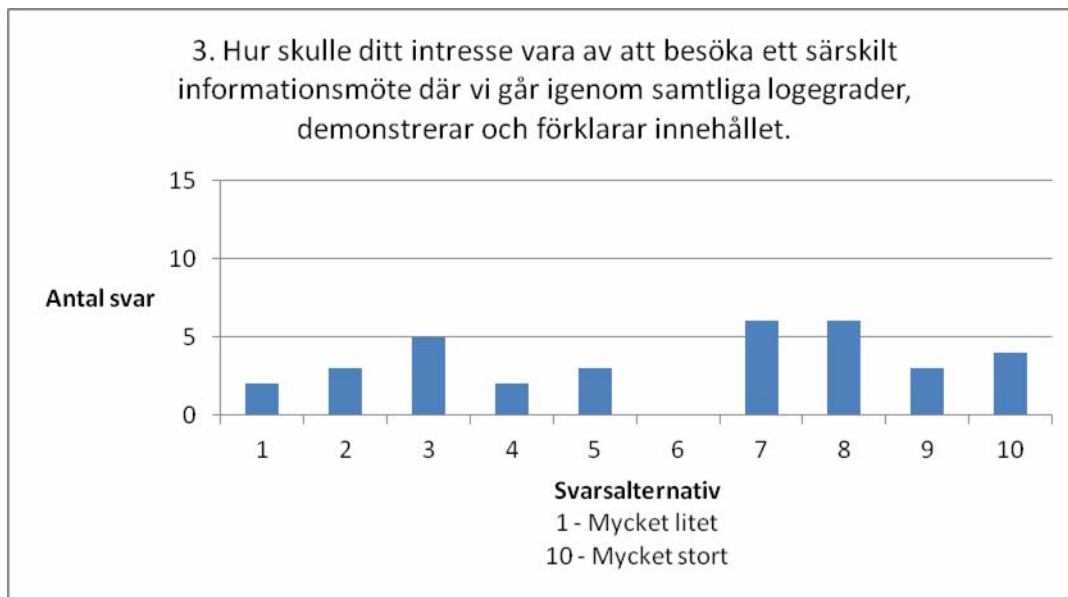
- Mötena är lagom långa, gradgivningar är lite för långa men slutar framför allt alldeles för sent.
- Det händer att vissa möten blir väl utdragna, särskilt om någon broder blir lite för överambitiös i att förmedla ordens insignier eller dylikt på ett sätt som är opedagogiskt upplagt och alltför utdraget. Att invigning i de olika graderna tar tid förstår jag men blodsockerhalten sjunker till mycket låga nivåer om man inte ätit något sedan 13.00 och inte får middag förrän 21.30
- För det mesta lagom långa.
- Lägg instruktionsföredrag och dylikt på speciella logemöten istället för att klämma in dem bland övriga punkter. Det behövs inte flera dagar utan skriva in dem i programmet före - då vet man det och sitter inte på nålar.
- Vanliga Logesammanträden bör inte vara längre än max 1,5 tim. Dvs mellan kl 18:30 och 20.00. Gradgivningar blir förstås något längre, men man bör inte komma ner till måltiden senare än kl 21.00.
- En timma är lagom. Undvik allt tjafs. Jag anser att presidiet har skött sig exemplariskt under nuvarande valperiod
- Ordinarie möte brukar vara OK i längd men möten med gradgivningar tar ofta för lång tid. Kan vi inte få 153:an att varannan gång acceptera vår starttid bör vi kanske överväga att en gång för alla flytta vår starttid till 19.00 vid alla möten
- Endast deltagit på två möten
- Det blir sena kvällar för dem som bor långt utanför stadskärnan. Idealiskt vore om vi kunde hålla ordinarie möte som inte har gradgivning på en timme.
- Tycker det är lagom Vi borde försöka minska tiden till max 90 minuter för vanliga

logekvällar utan gradgivningar

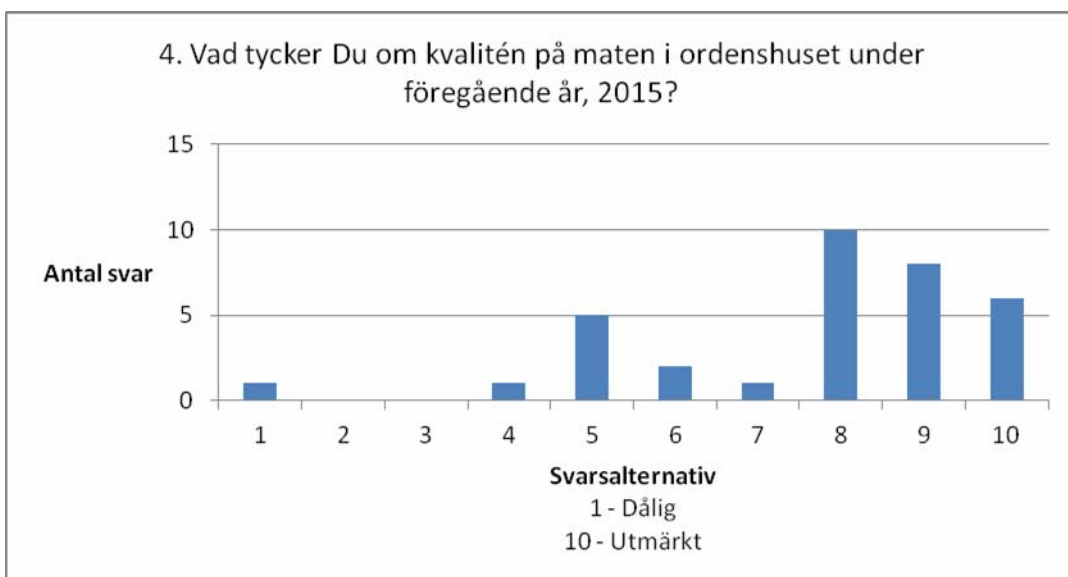
- Jag tycker att längden på logemötena är lagom numera. Exempelvis invigningarna och gradgivningarna kan dra onödigt ut på tiden, men det är svårt att göra något åt om man inte förkortar ritualerna för dessa. Särskilt invigningarna kan man ha synpunkter på, men att ändra på dessa ligger ju på högsta Odd Fellownivå.
- Beror mycket på vem som är ÖM. Flera år har det varit katastrof.

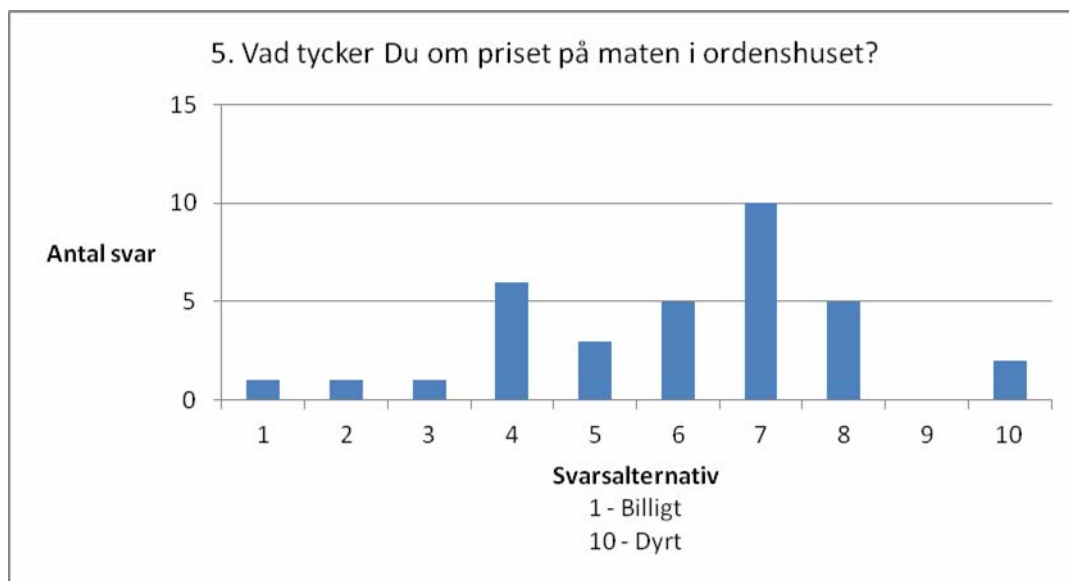
- Att ceremonielet är omfattande ligger väl i sakens natur annars skulle det vara ett möte vilket som helst, ibland kanske jag uppfattar att formen är viktigare än innehållet.
En reflektion jag har är att de som hälsar till bröderna pga frånvaro är de som normalt kommer men de som aldrig eller sällan dyker upp hör man inget om, kanske det är bättre att läsa upp och protokollföra de som inte varit på ett enda möte det senaste kvartalet
- Jag tycker att innehållet är bra som det är nu
- Sedan de nya ämbetsmännen tillträdde har sammanträdena blivit betydligt mer effektiva och seriösa. Saknar lite mer oddfellowinnehåll t.ex. förklaring av gradgivningarna och diskussion om våra löften. Önskar också att vi kommer igång med välgörenhet.
- I stort OK
- Endast deltagit på ett
- Jag tycker de är jättebra
- Procedurerna i samband med installationer etc. är väldigt omfattande...
- Även här tycker jag att det har blivit lagom numera. Förr kunde vissa diskussioner dra ut på tiden bl a p g a personliga motsättningar. Men det var längesedan nu om man undantar diskussionerna kring bidrag till sjöräddningskryssaren för ett år sedan som jag tycker blev lite löjlig.

- Ja jag tror det skulle vara ett bra alternativ men det måste vara pedagogiskt upplagt, risken finns att någon bara står och läser innantill i ett svårtolkat språk
- Bra förslag
- Det skulle vara bra. Jag har varit med om det tidigare och det var bra.
- Jag har varit med för länge och gått igenom det mesta. Däremot tror jag det skulle vara bra för de yngre att få en ordentlig genomgång och därmed större förståelse för logens mening och arbete.
- Då jag deltar ganska flitigt tycker jag inte jag har behov av dylikt möte
- Jättebra
- Inte så intresserad eftersom jag har varit med under ganska många år
- Det tycker jag vore mycket bra. Jag vet ju att detta gjordes förr och det vore bra om det gjordes igen. Men intresset för ett sådant möte varierar nog i logen...
- Bra!

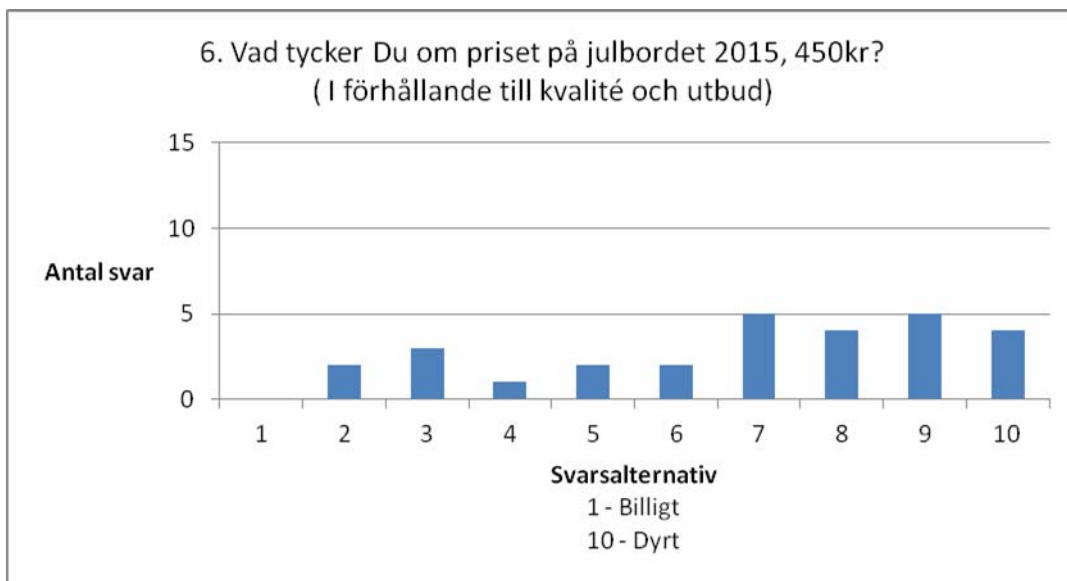

- För stora portioner
- Maten är alltid mycket bra. Men den behöver inte alltid vara så avancerad. Nu blir det nästan alltid flera rätter vilket gör det onödigt dyrt. Det skulle vara bra om man bara hade avancerad mat vid gradgivningar och enklare mat vid vanliga sammanträden. Jag skulle gärna se vanlig husmanskost mycket oftare t.ex. rotmos med fläsklägg, pannbiff med lök, biffstek med lök, Wallenbergare, biff a la Lindström, stekt strömming med potatismos, kalops, kroppkakor, Biff Rydberg, rimmad oxbringa, raggmunk, laxpudding, kåldolmar, m.m. Och så vore det roligt med traditionella måltider som återkommer årligen som vi hade förr. T.ex. ärtsoppa med punsch en kväll, och ölafest en kväll. Julbordet är mycket bra.
- Startade 2015 illa men blev bättre allt eftersom
- Mycket god mat
- Var där endast vid fåtal tillfällen
- Supergod och bra mat
- Den har varit mycket ojämn - men en hög kvalitet är mycket viktigt!
- Ofta mycket bra kvalitet. Någon gång kan jag uppleva det hela som lite "snålt", men det kan vara nyttigt för en som behöver gå ner några kilon...
- Utsökt! Men för dyr! 28/1-16 strömming mm 171:-, 11/2-16 Järpar mm 190:-.

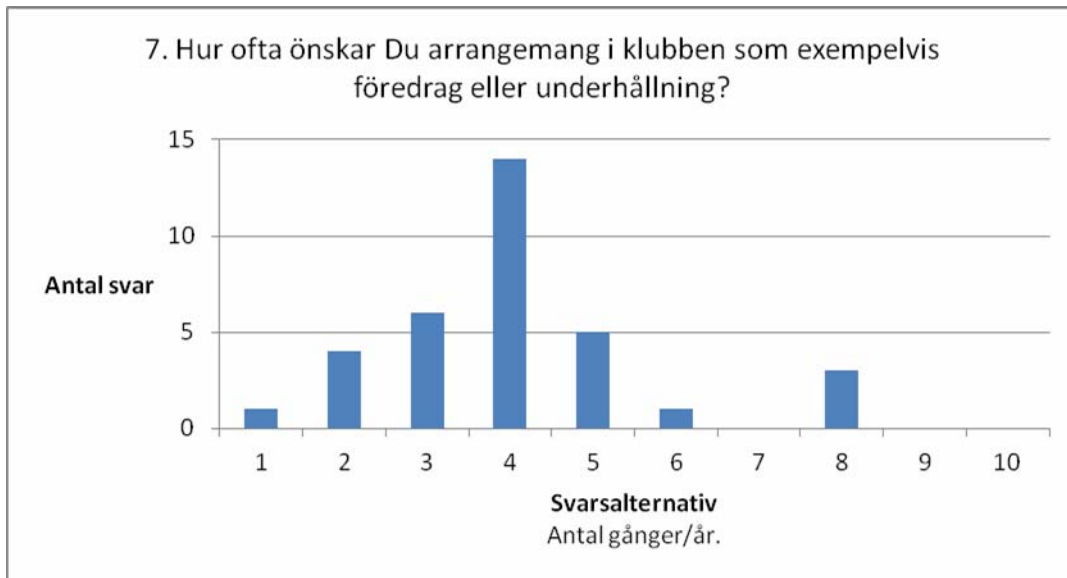
- Ibland är jag inte särskilt imponerad
- Ganska billigt med tanke på den goda (för det mesta) kvalitén
- Dyrt med rikligt och gått. KM bör beställa fisk flera gånger under terminen
- Maten är prisvärd. Men det vore bra med något enklare mat på vanliga loger så att det kunde vara billigare då. På gradgivningarna är det bra om det inte blir alltför dyrt men det är trevligt med de finare måltider som vi brukar få då. Julbordet är mycket prisvärt. Men det är förstås bra om man kan hålla ner priserna så att fler bröder vill delta. Men det får inte bli för dålig kvalitet. Priserna på drycker är alldeles för högt. Den senaste höjningen var inte motiverad.
- Tycker man håller ganska måttliga priser

- Beror på att vi kanske beställer "lite finare mat"
- Som restauratören har en guldsits. Jämn och hög beläggning. Man vet med några procents avvikelse hur många som kommer varje kväll. Man behöver inte ödsla personaltid på att ta upp beställningar. Lokalkostnad är antagligen låg.
- Mycket bra pris
- Pris och kvalitet måste stämma för att måltiderna skall bli njutbara
- Svårt att bedöma. Men de ligger ju under ordinarie restaurangpriser.
- Betydligt enklare mat. Stryk förrätter. (endast vid gradgivning förrätt!) VARDAGSMAT! Husmanskost! Makaroner och falukorv etc.

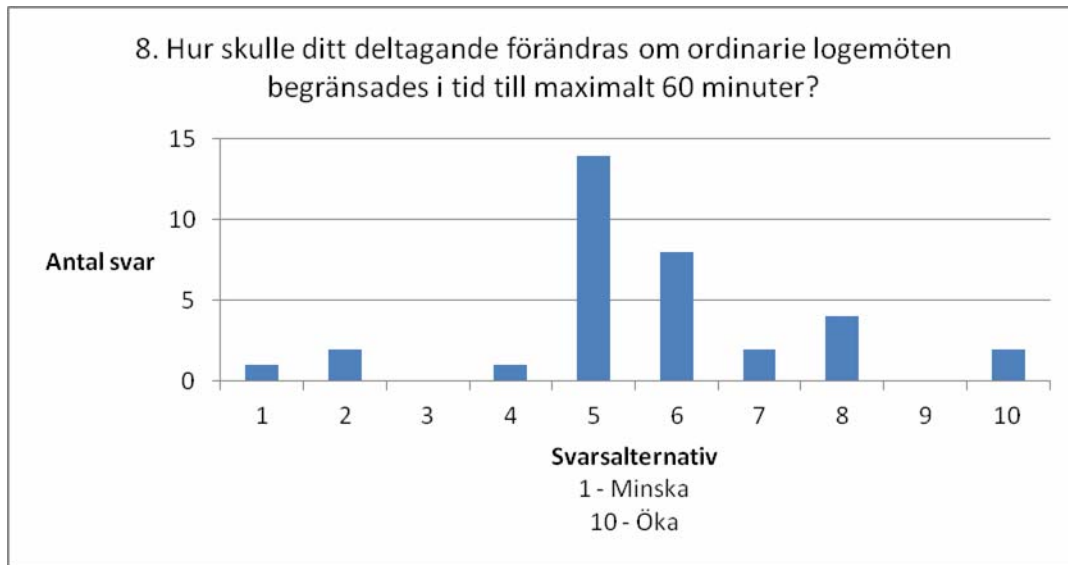

- Våldigt mkt halvfabrikat av varierad kvalité
- Själva maten är inte dyr för det man får vid julbordet, det som gör att det drar iväg är öl och sprit. Jag är med och ordnar en jullunch på Bellevue dit tar vi med öl, vin och snaps vilket gör det betydligt billigare
- Har ingen erfarenhet
- Julbordet är mycket prisvärt och mycket fint och bra. Precis lagom. Men man har tyvärr minskat innehållet år efter år. Hoppas att man inte minskar ytterligare för då blir det inte längre prisvärt. Och skulle man höja priset ytterligare så tror jag det blir allt färre som vill komma.
Priset på dryckerna är omotiverat högt.
- Här har jag lämnat synpunkter tidigare. På grund av priset och kvalite'n och utbudet 2014 "hoppade" jag jullogen föregående år
- Ganska dyrt och inte särskilt spännande men det enda julbord jag äter ute så jag har inget att jämföra med
- Var ej med
- Jag deltog inte så jag kan inte uttala mig.
- Var inte där
- Kunde ej vara där.
- I huvudsak koncentrerar jag mig på sillinläggningarna och fisken som har hög kvalité sen är jag mätt, men det blir ett dyrt sillbord.

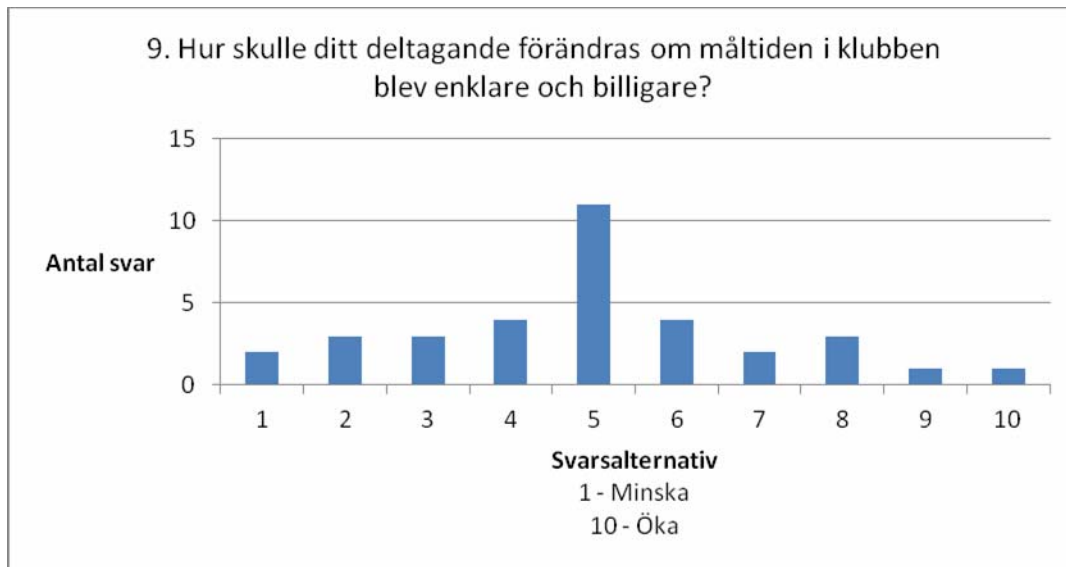
- Inte riktigt nöjd skulle kunna vara mycket bättre
- Inga kommentarer - julbordet var ok förra året
- Också svårt att bedöma. Men det var ju ett stort utbud och man fick ju ta hur mycket som helst. Jag kan tänka mig att en del bröder tycker att det är väl dyrt. Kanske kan man subventionera det så man inte behöver betala mer än 300 kr?
- Alldeles för dyr. För mig personligen skulle en jultallrik vara helt ok!

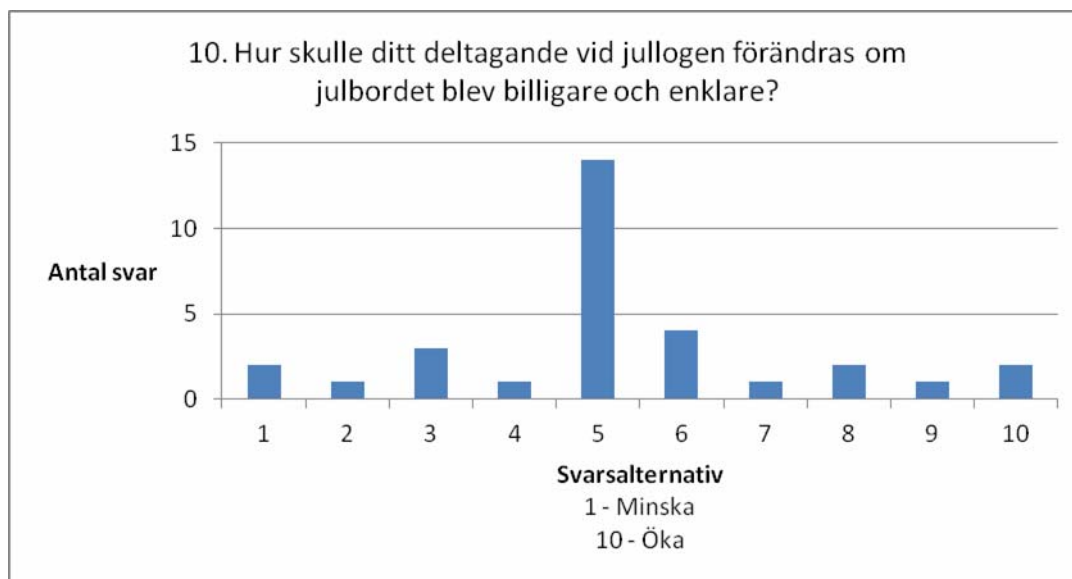
- Jag kan tänka mig en del intressanta föredrag som exvis erfarenheterna av Sjöräddningen i Egeiska havet för närvarande, vissa av besättningarna har ju kommit hem igen och vi har ju dessutom samlat in pengar till Sjöräddningen
- Mårtenssons föredrag om OS snön var exemplarisk som föredrag, inte för långt och tydligt kommunicerat. Mer sådant
- Det viktiga är att man får tid att prata med sina vänner under middagen. Så arrangemang i klubben får absolut inte bli för ofta. Helst bara en gång på hösten och en gång på våren. Men absolut inte mer än 3-4 per år. Och det måste vara ett tillräckligt bra innehåll, det räcker inte bara med att visa resebilder. Och det måste vara kort.
Bör bara förekomma arrangemang då sammanträdet varit väldigt kort.
- Något föredrag eller besök från någon organisation skulle vara intressant
- Föredrag före underhållning
- Gärna duktiga musiker. Mindre gärna trubadurer eller dragspel.
- Intressanta föredrag kommer att höja intresset för logen. Det kanske finns fler medlemmar som har något att berätta... som t.ex. Br PS med sitt engagemang för skidlandslaget var mycket intressant. Men det finns säkert fler som kan berätta något eller har kontakter som skulle kunna bjudas in. .
- Jag tycker att det är bra att ha sådant några gånger på våren resp hösten när man inte har gradgivning eller andra Odd Fellowceremonier. Jag tror att intressanta föredrag till maten drar mer folk till logemötena.
- 1-2 ggr per termin torde räcka och annonseras dessa i förväg så ges möjlighet att planera efter det så att deltagande kan prioriteras.

- Framförallt skulle jag stanna kvar till maten. Jag klarar inte av att äta efter klockan 21.
- Jag kommer alltid om jag kan, tiden på mötena är oväsentlig
- Tror inte det skulle påverka så mycket men kanske en maxgräns på 120 minuter
- Mitt deltagande skulle inte påverkas, men jag tycker inte att vi skall hafsas genom mötena,
- Jag går till Logen för att uppleva något. Det får inte bli avhugget och stressigt. Man måste få tid att varva ner och koppla av. Och så är det viktigt att sammanträdet har något oddfellowinnehåll inte bara redovisning av kostnader och avgifter. Blir mötet för kort så är det ingen idé att gå dit.
- Jag går så ofta jag kan oberoende av mötets förväntade längd.
- Tycker inte de ord mötena är ett problem
Hade jag inte varit lite extra intresserad av ceremonielet hade jag jag nog valt bort en eller två långa gradgivningskvällar
- Har egentligen inte med det att göra, Går på mötet när jag kan och avsätter då kvällen för det.
- Jag har alltid kommit till logen om jag inte varit bortrest eller att det kolliderat med familjeträff.
- Samma som nu är bra tycker jag
- Lika som i dag men det är viktigt att inte hålla på för länge med olika procedurfrågor...
- Jag tror inte att man nödvändigtvis måste begränsa mötena till en timme. Ibland kan det vara motiverat att ha lite längre möten särskilt om det är viktiga punkter och bra talare. Utan att nämna namn finns det ju både mycket engagerande talare i logen men också sådana som jag tycker kan upplevas som lite tråkiga.
- Min deltagande grad är mer styrd av mitt arbete och vad jag befinner mig i landet.

- Jag tycker att upplägget idag är bra och varierad
- Vi kan mycket väl ha enklare (men god) mat någon gång.
- Jag skulle gärna se att måltiden blev litet enklare och billigare på vardagsloger. Helst husmanskost.
Men jag vill gärna ha lite festligare på gradgivningarna. Precis som nu är bra. Men priset på dryckerna gör att det blir för dyrt.
- Nej ,jag går dit för att träffa bröderna, inte för att äta eller ha synpunkter på måltiden
- Tycker pris/kvalitet för det mesta är OK
Tar en nubbe mindre om jag måste dra åt
- Har egentligen inte med det att göra, Går på mötet när jag kan och avsätter då kvällen för det.
- Har inget emot enklare billigare husmanskost om den är vällagad.
Jag misstänker att en ung medlem med familj inte kan/vill betala över 200 kr för en måltid (inklusive dryck).
- Tycker ej vi ska ändra på maten den är jättebra
- Skulle inte påverkas - bra mat till rimligt pris är viktigt
- Jag tycker det är bra som det är. Man är ju ganska hungrig när man kommer till maten. Sedan kan man ju ha åsikten att det inte är så nyttigt att äta en middag kl 22 som det ofta var förr efter invigningar och gradgivningar. Särskilt inte för dem som jobbar och skall stiga upp kl 6 nästa morgon...
- En bra middag är ett måste för att delta, oaktat om den intas i anslutning till logen eller annan restaurang. Och då föredrar jag en trevlig middag bland bröder i stället för att äta själv före eller efter mötet.

- Jag har ätit julbordet i stort sätt varje år, men jag tycker att man kan ha lite mer hemlagat (bl.a. sill o strömming, egengravad lax mm). Det är inte prisvärt som det är idag.
- Varför måste det bli enklare för att det blir billigare
- Jag tycker julbordet är prisvärt och mycket bra som det är. Försämra inte innehållet och höj inte priset. Men sänk gärna priset på dryckerna.
- Vet ej. I dagsläget tycker jag inte jag får valuta för pengarna. Märk väl, det är inte av ekonomiska skäl eller att jag är snål, men som gammal ekonom jämför jag om en kostnad är relevant till varan ifråga, och så har det inte alltid varit
- Ja det tycker jag låter som en bra idé
- Har egentligen inte med det att göra, Går på mötet när jag kan och avsätter då kvällen för det.
- Har alltid kommit till jullogerna. På julbordet är det sill och annan fisk som lockar. Syltor, prinskorv, pastejer m.m. får vara för min del.
- Då äter jag ej julbordet. Det ska bli bättre tycker jag.
- Julbord är julbord men går det att pressa priset så är det givetvis ok
- Som sagt, det är bra som det är. Julbordet skall ju vara rikligt och "dignande". Se ovan betr eventuell subvention så att man inte behöver betala mer än t ex 300 kr

11. Vad skulle få dig att besöka logen oftare än vad du gjort tidigare?

- Fler föredrag i logen som beskriver Odd Fellows övergripande mål, välgörenhet.
En beskrivning över hur stor del av Odd Fellows totala omsättning i Sverige, i lägret och i logen, som används till extern välgörenhet.
- Inget. Jag går när jag har möjlighet.
- Tyvärr inga faktorer som logen rör över... Mindre arbete. Jag går om jag kan, det är vid gradgivningar jag "aktivt" kan avstå för det blir för sent.

- Att jag minskar min tid på arbetet och kan avsätta mer av den till logen.
- Mer tid i almanackan.
- Jag tror inte det är något som skulle ändra min närvaro, jag är av den uppfattningen att om man gått med i Logen ska man i möjligaste mån vara med på mötena utom då man har andra commitments som man inte kan säga nej till
- Inget. Jag besöker logen så ofta jag kan!
- Det blir bättre om två år då jag går i pension
- Sammanträdena har blivit mycket proffsigare och bättre med de nya ämbetsmännen. Det tar ingen onödig tid och är trevligare och trivsammare. Jag skulle önska litet mer oddfellowinnehåll och att vi kommer igång med välgörenhet så att det finns något som lockar.
Det skall vara intressant att komma till logen. Och man skall känna att vi gör skillnad. Blir det för tomt så finns det ingen anledning att gå oftare.
- Hålla mig hemma och inte resa så mycket, men här är det åter fråga om värderingar.
- Besöker logen 3 ggr av 4 så det kommer inte bli så mycket oftare för min del
- Mer meningsfulla punkter på agendan t ex med välgörenhetsprojekt
Mer aktivitet i klubben
- v normalläget så besöker jag alltid logen om inte viktigt/allvarligt hinder finns.
Just nu är det fallet pga Lenas hälsotillstånd.
- Jag kan inte komma oftare än vad jag gör.
Ett bra genomfört sammanträde eller gradgivning känns alltid bra.
God gemenskap med bröderna bidrar givetvis till att jag kommer.
- Jag är nöjd besöker så ofta jag kan om jag ej är på resa eller sjuk så går jag varannan torsdag.
- Inget speciellt skulle direkt påverka min närvaro Jag prioriterar deltagande.
Det tilltrots missar jag många möten pga ett aktivt pensionärs liv.
- Jag är ganska flitig men innehåll med intressanta föredrag och bra kvalitet/pris på måltiden skulle förmodligen skapa ett större intresseför att delta i logens arbete
- Själv brukar jag ju besöka logen varje gång om jag kan. Men jag kan förstå att de som jobbar och har barnfamiljer inte kan komma ifrån varje gång. Även om det inte är ett direkt svar på frågan så kan jag annars tänka mig att besöksfrekvensen skulle öka om:
 1. Faddrar engagerar sig mer ang deras bröders närvaro (det sa vi ju på ÄM-mötet). Detta gäller särskilt nyinvidga. Exempel: varför har inte flera av de nyinvidga i höstas kommit på något mer möte?
 2. Vi försöker få kontakt med de "gång" som besökte logen för några år sedan men som sedan "försvunnit" (det sa vi också på ÄM-mötet)
 3. Fler föredrag eller underhållning vid klubben efteråt
 4. Studera andra loger som har stort deltagande (t ex 77:an som det verkar)

- Enklare möten med anpassad agenda efter behov för mötet, med fokus på väsentligheter. Det är den lättsammare tillvaron i klubben bland bröder som är dragningskraften framför logemötet.
- Jag kommer! Jag trivs i 106:an. Det ska bli parentation, även för mej!

12. Övriga synpunkter, tankar och idéer.

- Jag tycker att alla ledamöter gör ett bra jobb. Jag är med i många olika kamratorganisationer o tyvärr finns det alltid en del (glidare) som inte gör ett dugg men har en massa åsikter!
- Billigare sprit och öl vore bra.
- Beröm till de nya ämbetsmännen som gör ett mycket bra jobb. Sammanträdena är proffsigare och trevligare nu. Ceremonierna är mycket bra också. Beröm till dem också.
Jag föreslår att ni jobbar mer för att få in nya Bröder. Och försöker jobba mer för att få de nuvarande Bröderna att återkomma till sammanträdena. Vi får inte tappa fler för då blir logen för liten.
Gärna ett logeblad på e-post före varje sammanträde som påminnelse. Det är bra också om det står vad det blir för mat. Berätta gärna att det varit ett bra möte så att det lockar fler nästa gång.
- Ett mycket gott initiativ till att försöka öka närvaron i logen, men engagera även TMU och faddrar. Där tror jag den största insatsen kan göras.
- Blir det trots spänstig ledning för tunt i bänkarna får vi väl fundera på att fusionera med annan loge. Värre saker har väl hänt.
- Jag tycker det är mycket trevligt och tryggt att vara med i Odd Fellow. Har aldrig en sekund ångrat mitt inträde.
- Hoppas inte att bråket kring Storsirens avgång smittar av sig på stämningen i logen. Men jag tror inte det.

Utvandringen till Amerika

Torsten Augrell

Först tar jag upp bakgrunden till utvandringen, det man brukar kalla "push"- respektive "pull" faktorerna, dvs. det som "jagade" iväg emigranterna från hemlandet och vad som drog dem till USA.

Sedan blir det en hel del utvandringsstatistik och därefter berättar jag om några kända svenskars levnadsöden i USA, i Chicago, i Washington och i Battle Creek i Michigan.

Därefter kommer jag kort in på vad amerikanerna tyckte om alla invandrare och om svenskar. Författaren Ola Larsmo har tagit upp den saken i sin roman "Swede Hollow" Där är det svenskarna som anses

smutsiga och kriminella. Swede Hollow är ett slumområde, en kåkstad i en dalgång utanför Saint Paul med ett tusental svenskar samt italienare och irländare, dvs. människor långt ned på samhällsstegen. Det finns också en riktig nidsbild av en svensk i Charlie Chaplins komedi "Guldfeber" från 1925. Vid den tiden hade massinvandringen till USA I och för sig i stort sett slutat. Jag tänker på "Black Larsson", en dålig människa och iskall mördare, men han får till slut sitt straff i ett snö- och jordskred där borta i Alaska. Charlie Chaplin hade förmodligen inga problem att hitta en invandrarkliché som gick hem.

Som pensionär har jag tagit upp mitt gamla intresse dvs. utvandringen och dess orsaker och det finns utan tvekan ganska stora likheter med läget i dagens Sverige och läget i USA under den stora utvandringen dit.

Jag tänker till exempel på bråk mellan olika grupper av invandrare, segregerade bostadsområden, dialekter och språksvårigheter, "rinkebysvenska" gängbildning

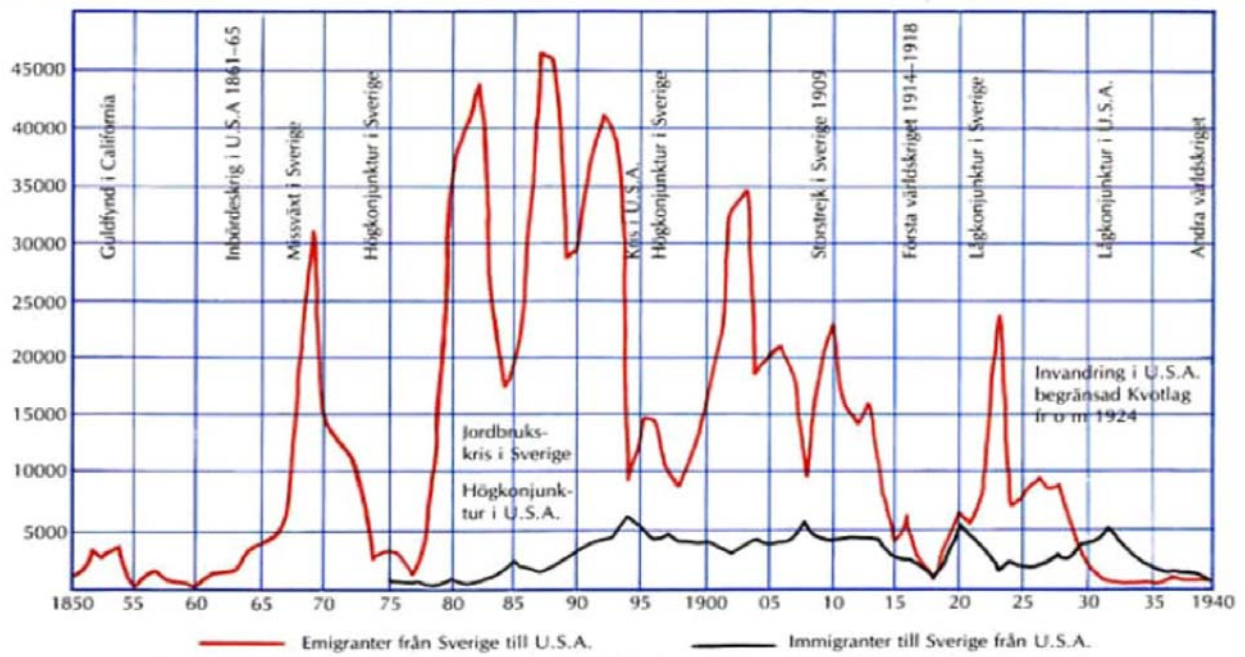
och så vidare. Hur olika grupper kan identifieras genom sitt sätt att prata (det man kallar för sociolekter) allt förekom i Chicago men i en annan tid och i en annan värld. När man läser morgontidningen och ser på nyheterna blir man ofta ganska pessimistisk om framtiden - inget är nytt och vi är lika primitiva nu som vi alltid har varit. En av de stora frågorna är nu, år 2016, är alla flyktingar och invandrare.

Även om en ganska stor invandring har förekommit då och då under historiens gång blev Sverige inget invandrarland förrän efter andra världskrigets slut år 1945.

Tvärtom, under mitten och slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet, var utvandringen, särskilt till Nordamerika, så stor att staten och myndigheterna började få panik och såg framför sig hur landet skulle förlora alla unga och friska människor och att bara de gamla och de svaga bli kvar. Så gick det också i vissa delar av landet. Utvandringen blev med andra ord ett första rangens samhällsproblem.

År	Befolkning
1750	1.780.000
1800	2.347.000
1850	3.483.000
1900	5.136.000
1950	7.042.000

Under 1850 till 1930 utvandrade 1,51 miljoner människor från Sverige, av dem 1,2 miljoner till Nordamerika. Av de 300 000 som inte reste till Nordamerika åkte de flesta till Danmark, Tyskland, Argentina eller Australien. Rätt många flyttade till Danmark och Tyskland. Sveriges folkmängd var ganska beskedlig vid slutet av 1800-talet. Toppåren för utvandringen inföll 1881-82 och 1887-1888. Då utvandrade 20 % av männen födda under senare delen av 1800-talet och 15 % av kvinnorna! Inte att undra på att statsmakterna/överheten oroade sig.

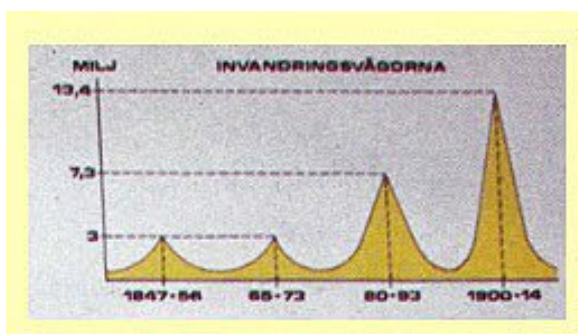
Utvandringen till USA (röd linje) och återinvandring till Sverige därifrån (svart linje). Emigrantinstitutet, Växjö.

DANMARK

År	Män	Kvinnor	Barn	Totalt
1861-1870	6 113	5 140	879	11 253
1871-1880	9 191	9 720	2 228	18 911
1881-1890	9 592	13 901	2 790	23 493
1891-1900	5 746	10 262	2 027	16 008
1901-1910	4 757	7 153	1 856	11 910
1861-1910	35 399	46 176	9 780	81 575

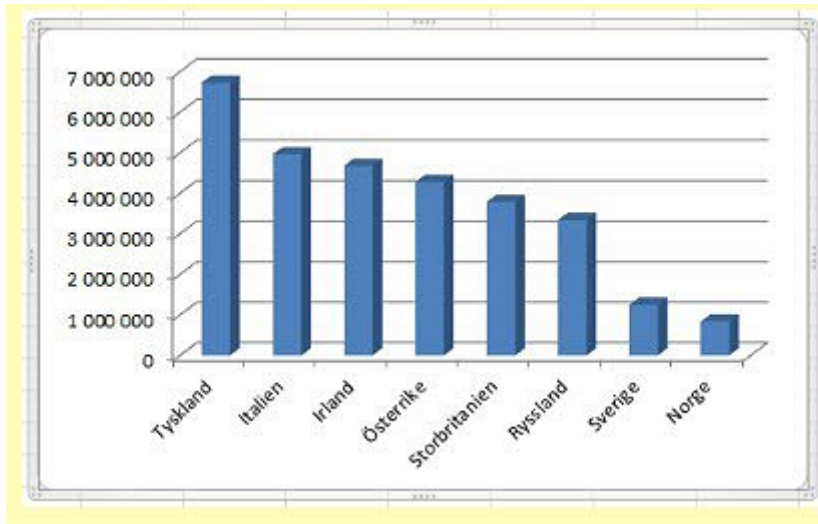
TYSKLAND

År	Män	Kvinnor	Barn	Totalt
1861-1870	2 881	1 978	201	4 859
1871-1880	4 049	3 029	520	7 078
1881-1890	2 860	2 689	607	5 549
1891-1900	2 262	2 033	682	4 295
1901-1910	2 506	2 241	852	4 747
1861-1910	14 558	11 970	2 862	26 528

Emigrationen gick i ”vågor”, se denna bild.

Sammanlagt kom c:a 50 miljoner europeiska immigranter till USA på ganska kort tid! Det är klart att det blev stora påfrestningar på samhället i USA, tänk bara på vilda västern- och alla gangsterfilmer som har spelats in. Min favorit är Gary Cooper.

för Sverige! Nästa tabell visar utvandringen länsvis för åren 1875-1913.

När man pratar eller skriver om massutvandringen från Sverige till Amerika vilar Vilhelm Mobergs ande tung över historiskrivningen. Bilden av emigrationen som huvudsakligen en angelägenhet för folk från landsbygden lever kvar, men den gäller den tidiga utvandringen - senare var det andra grupper som dominerade emigrationsströmmarna: tjänstefolk, entreprenörer och arbetare.

Under missväxtåren 1867–1869, som framför allt drabbade Finland och norra Sverige, inträffade en mycket svår missväxt i Europa. Den dåliga skörden innebar katastrof. 1867 - det år då svälten var som värst - blev även känt som Storsvagåret. I Tornedalen kallades det för Lavåret – många fick leva på barkbröd och gröt gjord på lavar. Hungersnöden var en starkt bidragande orsak till att emigrationen från Sverige till Nordamerika ökade dramatiskt.

Under 1860-talet drabbades Norrland upprepade gånger av missväxt.

1867 var våren extremt kall och sommaren dröjde. Många vittnesmål finns om hur vintern vägrade släppa taget. Burträskbon Zakarias Wallmark antecknade följande i sin almanacka:

"den 22 maj kl. 11.30 på dagen var det 1 grad kallt med vinden från nordost. Stockbuskarna stå ännu stångraka på träsket och snödjupet är 1 1/2 aln.

Staplarna visar hur många invandrarna till USA var och vilka länder de kom ifrån: amerikanerna själva brukar tala om USA som en smältdegel - en "melting pot" Tänk på att Sverige var ett litet land jämfört med t.ex. Tyskland eller Italien, 1,2 miljoner emigranter är en hög siffra

den 25 maj: Kall blåst och aldrig töat, alldeles fullt snöföre, snödjup

1 1/4 aln. Den 24 maj körde vi på landfast is och ingen stickbuske var löstinad.

den 1 juni: Kört isen med gott slädföre.

den 17 juni blev träsket rent från is och på aftonen blev det stark storm och mycket regn.

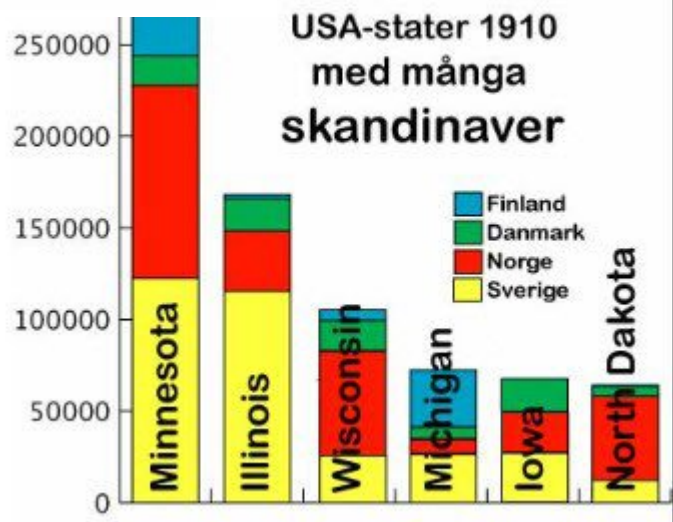
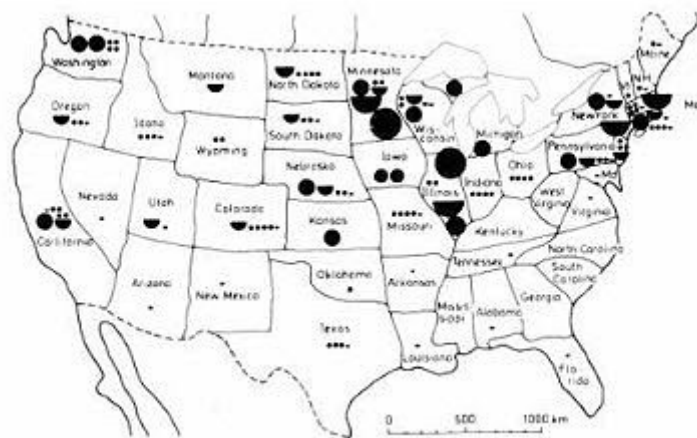
den 19 juni: Släppt ut korna. Snö i skogen, icke löv, icke blåbärsblad och intet gräs."

Karl Oskar och Kristina var typiska för de tidiga utvandrarerna, men inte för majoriteten utvandrare. Ändå gör man gärna kopplingar till Vilhelm Mobergs båda gestalter men jag undrar varför man alltid jämför med två jordarbetets emigranter istället för med urbaniserade lönearbetare, som var långt vanligare på båtarna över Atlanten? En ljusning finns dock vid horisonten: Växjöhistorikern Jimmy Engren har en helt annan utgångspunkt än att den typiske utvandrarerna från Sverige till Amerika var en torpare eller dräng som drömde om en bit egen jord. Han utgår från lönearbetare och dokumenterar de svenskar som var med och byggde järnväg i USA och som sakta men säkert amerikaniserades.

Utvandringen minskade under första världskriget 1914-1918, men även senare var det många som utvandrade, t.ex. 1923. Som framgår av länstabelen nedan ligger Värmland och Älvsborg i topp.

Utvandringen till USA från de svenska länen 1851 - 1925 per 10-årsperiod										Hans Högman
Län	Kod	1851 - 1860	1861 - 1870	1871 - 1880	1881 - 1890	1891 - 1900	1901 - 1910	1911 - 1920	1921 - 1925	Totalt
Stockholms stad	A	661	2 354	2 923	13 739	12 433	11 751	5 244	2 908	52 013
Stockholms län	B	41	234	602	2 814	1 973	2 533	1 432	966	10 595
Uppsala län	C	4	207	612	2 280	1 153	1 356	441	292	6 345
Södermanlands län	D	14	559	1 123	4 250	2 522	2 579	829	526	12 402
Östergötlands län	E	1 929	9 219	10 039	23 731	11 171	10 087	2 922	1 579	70 677
Jönköpings län	F	2 349	11 514	8 584	23 136	11 837	10 525	3 827	2 751	74 523
Kronobergs län	G	1 381	5 552	6 525	17 404	9 840	8 777	3 744	2 221	55 444
Kalmar län	H	501	8 219	6 990	22 900	15 426	15 255	6 350	4 020	79 661
Gotlands län	I	50	613	1 354	4 484	2 702	2 146	705	269	12 323
Blekinge län	K	1 026	1 460	2 447	7 953	7 122	6 897	3 490	2 277	32 672
Kristianstads län	L	1 729	6 334	7 428	18 345	10 776	8 476	3 553	2 029	58 670
Malmöhus län	M	284	2 981	6 691	21 974	11 287	11 844	5 179	2 534	62 774
Hallands län	N	357	2 021	5 538	16 429	11 247	10 706	4 801	2 491	53 590
Göteb. och Bohus län	O	463	1 190	2 798	11 679	10 711	12 014	5 292	3 767	47 914
Älvsborgs län	P	1 310	6 247	6 515	27 866	16 185	15 421	5 956	3 436	82 936
Skaraborgs län	R	673	5 352	5 854	21 926	11 532	9 465	2 746	1 315	58 863
Värmlands län	S	161	7 126	7 666	28 084	15 746	18 786	6 821	4 963	89 353
Örebro län	T	377	3 433	4 702	13 982	6 966	7 206	1 837	1 864	40 367
Västmanlands län	U	72	897	1 685	4 562	2 175	2 273	742	961	13 367
Kopparbergs län	W	118	4 756	4 708	12 105	5 346	9 819	3 100	3 850	43 802
Gävleborgs län	X	1 190	5 476	2 574	9 835	5 843	11 140	3 401	2 346	41 805
Västernorrlands län	Y	75	1 181	1 498	5 484	8 912	10 983	3 446	2 518	34 097
Jämtlands län	Z	93	1 138	886	4 567	3 990	6 938	1 727	1 308	20 647
Västerbottens län	AC	0	393	383	2 044	1 976	5 092	1 767	1 008	12 663
Norrbottns län	BD	2	278	1 054	2 712	1 653	7 180	2 185	2 307	17 371
Totalt hela riket		14 860	88 734	101 179	324 285	200 524	219 249	81 537	54 506	1 084 874

Var hamnade då svenskarna?

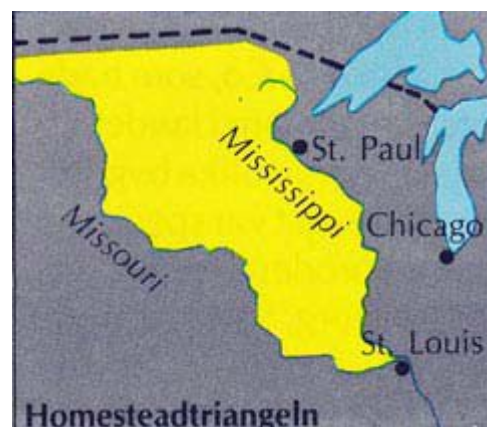

Sammanfattningsvis var det alltså väldigt många människor som reste till Amerika och man kan dela in Emigrationen till Amerika i två perioder där skiljelinjen går runt 1850. Före ungefär 1850 hade folk personliga och/eller religiösa skäl att utvandra, men att efter 1850 kommer den första större vågen av utvandrare som lämnar Sverige av ekonomiska orsaker. Men det är alltså först efter den katastrofala missväxten 1867-1868 som den stora folkvandringen kommer igång. Denna håller sedan i sig ända till första världskrigets början när USA börjar strypa invandringen.

Givetvis hade utvandringen från Sverige flera orsaker. Många var missnöjda med det trånga utrymmet för nya politiska idéer och med det religiösa tvånget som statskyrkans monopol innebar. Befolkningsökningen var explosionsartad, men urbaniseringen hade inte kommit igång och industrialiseringen hade bara börjat. Jordbruket kunde till slut inte försörja flera människor och till slut blev utvandring det enda alternativet.

Men jag tror att det avgörande var i många fall trots allt var de amerikanska staternas vilja att välkomna invandrare. I USA fanns ett mycket stort behov av arbetskraft och de federala myndigheternas intresse för ökad invandring var därför helt naturligt. Det gällde helt enkelt ju att få den stora kontinenten bebodd och befolkad och då behövdes det människor utifrån. De generösa invandringslagar som var i kraft fram till första världskriget 1914-1918 avspeglade detta och 1865, när inbördeskriget i USA slutade, tog invandringen fart på allvar och USA införde samtidigt den så kallade homesteadlagen.

Homesteadtriangeln

Exempel på tidiga utvandrare

Före 1850 har utvandringen främst politiska och religiösa skäl. Det är enskilda individer och grupper som samlas runt en ledare, exempelvis en religiös personlighet, som utvandrar på grund av förtryck av idéer eller tro. Ett välkänt exempel på detta är den svenska kolonin Bishop Hill i Illinois. Bishop Hill grundades av predikanten Erik Jansson år 1846 och uppkallades efter hans födelsesocken Biskopskulla i Uppland. År 1844 bildade predikanten Erik Jansson i Forsa socken i Hälsingland ett samfund som tog avstånd från andaktsböcker, Luthers katekes och andra religiösa skrifter. Avståndstagandet tog sig formen av bokbål. Myndigheternas förhör med Erik Jansson utvecklades snart till en förföljelse som tvingade de troende att utvandra. Sommaren 1846 reste Erik Jansson och hans anhängare från Gävle. I oktober kom de till Henry County i Illinois och byggde där ett samhälle som döptes till Bishop Hill efter Janssons födelseort. Samfundet/sekten kom att kallas Erik-Jansarna, som blev till ett allsidigt samhälle med kyrka, skola, hotell osv. Jansson blev mördad våren 1850, samhällsordningen löstes upp fastigheterna blev privata egendomar.

Pionjärer som jag gärna berättar om i det här sammanhanget är Gustaf Unonius. Han var starkt påverkad av Rousseau och hade en mycket romantisk bild av det enkla och goda livet på landet. Unonius var som sagt en av emigrationens pionjärer och grundade utan nödvändiga förberedelser kolonin Nya Uppsala (Pine Lake-Kolonin). Nya Uppsala blev inte lyckosamt och blev inte heller särskilt långlivat så Unonius åkte hem igen och slutade sina dagar som tulltjänsteman i Grisslehamn. Hans stora betydelse ligger i hans skrivande i svenska tidningar – med brinnande skönmålningar av livet i kolonin och i USA och många fick genom honom impulsen att emigrera till Amerika. Gustav Unonius' koppling till Chicago är att han grundade den första svenska kyrkan, Sankt Ansgarius, i Chicago, i Swedetown, som stadsdelen kallades.

Andra "tidiga" som bör nämnas är Tuve Hasselquist, Lars Paul Esbjörn och Charles Lee, vars ursprungliga namn var Karl Lindquist.

Lars Paul Esbjörn och Tuve Hasselquist har gått till historien för sina insatser för och sitt arbete inom Augustanasynoden, som var en sammanslutning av de svenska lutherska församlingarna i Nordamerika och som länge var den största svenska religiösa samfundsbildningen utanför Sveriges gränser. År 1925 hade Synoden 225 300 medlemmar. Nämnas kan att Esbjörn så småningom återvände till Sverige och blev kyrkoherde i Östervåla där han dog 1870.

Men jag måste också nämna Charles Lee, alias Karl Lindquist från Husby-Sjutolft. Han är inte alls lika känd som de personer som jag nämnde förut, men han är intressant som "case study" när vi talar om svenska emigranter. Lee är känd för att han "öppnade eget" dvs. den sekt som brukar kallas "Efraims budbärare" med ett apokalyptiskt budskap dvs. om den snara domedagen förenat med en uppmaning till omvändelse inför det rättfärdiga riket på jorden. Lee utvandrade till Amerika 1861. I USA hade han en omväxlande levnadsbana: sjukvårdare under inbördeskriget, gå på luffen, vara betrodd husläkare och bli närmare bekant med sjundedagsadventisterna. Hos adventisterna träffade han sin hustru, som var född i Sverige och redaktionell medarbetare för den svenska avdelningen av "Härolden".

Det skar sig dock ganska snabbt med adventisterna och 1881 återvände Lee och hans hustru till Sverige. Lees förkunnelse var närmast agitatorisk och han identifierade arbetarklassen i Sverige som Efraims stam med argumentering baserad på bibeln. Lee åstadkom med sin förkunnelse mycket buller och stor oreda t.ex. i Veckholms socken i närheten av Enköping. Han var inte särskilt omtyckt eftersom han orsakade splittring i de kristna leden. 1898 inträffade en söndring av Veckholms missionsförening, som medlemmarna kopplade ihop med Lees verksamhet. Men nu till några senare emigranternas levnadsöden i USA. I Chicago, i Washington och i Battle Creek i Michigan.

De jag tänker berätta om är framför allt fyra intressanta personer: **Byggmästaren Andrew Lanquist Partibosen/gangstern/miljonären Fred Lundin, Fackföreningledaren och myndighetschefen/generaldirektören MaryAnderson. Uppfinnaren och industrimannen Adolph Johnson**

Andrew Lanquist

I början av 1900-talet var fler än 120000 Chicagobor svenskar, dvs. Chicago var Sveriges "andra stad". Det var högkonjunktur i USA och jobb inom industri, fabriker och varuhus lockade mängder av emigranter till det växande Chicago. Många arbetade också på slakterier, byggen och i kaféer. Så här i efterskott kan man nog vara patriot och påstå att svenskarnas närvaro var en förutsättning för USA:s utveckling. När staden expanderade ökade behovet av riktigt höga hus. Många svenska invandrare spelade en viktig roll i byggprojekten och Chicago blev skyskrapans födelseplats. Det var stigande markvärden i stadens affärscentrum- den del som kom att kallas The Loop- som drev på utvecklingen. Skyskrapan blev med tiden en amerikansk konstform.

Lanquist, en svensk murare från Ving i Västergötland, som hade kommit till USA 1881 och slagit sig ihop med en annan svensk invandrare, Henry Eriksson från Småland, kunde anpassa sig och han lyckades mycket väl i det nya landet och blev med tiden ledare för byggnadsfirman Lanquist & Illsley och blev mycket förmögen och stadens ledande byggmästare och kom att höra till "sociteten" i Chicago. Och det är han som är den verkliga bakgrunden till uttrycket "Swedes built Chicago", dvs. de stora husen och skyskraporna. I runan efter honom, han dog 1931, stod det bl.a. att han varit byggherre för två "skyskrapor" The Wrigley Building och the State Bank of Chicago. Det nämndes - med summor angivna - också att han hade varit en mycket generös donator bl.a. till svenska Emmanuelskyrkan, till svenskar som blivit arbetslösa och till det svenska ålderdomshemmet.

Andrew Lanquist

Fred Lundin

En annan berömd eller snarare ökad - hur man skall uttrycka det? - svensk är Fred Lundin eller Fredrik Lundin från Västra Tollstad i Östergötland. Han var född 1868 i Västra Tollstads socken intill Vättern och gränsen mot Småland. Det var många av invånarna som valde att utvandra till Amerika under slutet av 1800-talet. Hans föräldrar, torparen Lars Fredrik Lundin och hans hustru Fredrika Larsdotter, såg nog inget annat val än att ta sina tre barn och följa den ström av utvandrare som lämnade hemtrakterna och reste över Atlanten. Sonen Fredrik som snabbt blev Fred i Amerika - var tolv år vid ankomsten 1880 och hade knappt gått i skolan. Livet i Chicago var inte lätt för familjen som hamnat i Swedetowns mer slumliga utkanter. Fadern lyckades aldrig etablera sig i en ny tillvaro och avled efter bara några år. Fred fick tidigt ansvar för att försörja sin mor och

Fred Lundin. Genom sitt nät av mutor och korrupta hantlangare kan man säga att Fred Lundin styrde Chicago från sin mammas köksbord. Så här gick det till i korthet. Ett traditionellt östgötskt recept på enbärsdricka gjorde honom rik redan i tjuugoårsåldern.

Med tre medhjälpare som spelade banjo drog han runt på Chicagos gator i en hästdragen vagn och sålde sin alkoholfria dryck: "Juniper Ale" Med tovtigt linblont hår, svensk bondcharm, bred hatt och specialsydda broderade sidenvästar såg Fred ut som en karikatyr av en svensk immigrant i Chicago. Drycken gjorde succé, främst bland tyska och skandinaviska hemmafruar vars män ofta var gravt alkoholiserade, och Fred gjorde sig en förmögenhet på sitt bryggeri. Trots det bodde Fred kvar i sitt enkla hem. Han hade lovat sin mamma att ta hand om henne och inte gifta sig så länge hon levde. Istället satsade han på sin barndoms mål, att bli politiker

Fred Lundin (vänster) med sin advokat Clarence Darrow under rättegången mot honom 1922.

hankade sig fram med jobb som tidningsförsäljare, men man måste säga att det ändå gick bra för honom och att han kom upp sig, men inte på samma sätt som Andrew Landquist.

I slutet av 1800-talet växte alltså Chicago snabbt, på gränsen till kaos. En av de viktigaste männen i staden var alltså under lång tid invandraren från Östergötland,

Metodiskt började han bygga upp sin bas i norra Chicago. Efter en tid kontrollerade han en stor del av rösterna i de valdistrikt som dominerades av svenskar.

Och eftersom det bodde 145 000 svenskar enbart i Chicago blev Fred Lundin en viktig maktfaktor. Lundin tillhörde det republikanska partiet, men såg till att ta betalt om en partikamrat ville få svenskarnas röster. Till exempel kunde Fred Lundin kräva att svenskar skulle få jobb

inom de lokala myndigheterna. De som fick jobb betalade i sin tur ett arvode till Freds organisation, Abraham Lincoln-förbundet. Dessutom förväntades de och deras familjer, vänner och släktingar i framtiden rösta som Fred sa åt dem. På så sätt blev både väljarna och partiet beroende av Fred Lundin. Själv höll han sig borta från rampljuset. Alla viktiga möten hölls i hans mammas kök efter att

hon somnat och själv signerade han aldrig några dokument. Besluten verkställdes av underhuggare. Varje gång någon reporter frågade om hans politiska roll svarade han ödmjukt: "Jag vet ingenting om det där, jag är <just a poor Swede> - bara en fattig svensk." Enda gången han kandiderade själv var 1908 då han valdes in i kongressen. Lundins Lincolnförbund blev efter en tid den mäktigaste organisationen i det republikanska Chicago. Fred siktade nu in sig på borgmästarvalet 1915. Han valde William Hale Thompson som sin kandidat. Med marionetten William Hale Thompson i stadshuset styrde Lundin Chicago från sitt rum på exklusiva La Salle Hotel (mammans hade vid det här laget dött). Med borgmästarämbetet följde 30 675 kommunala poster, allt från polischefer och åklagare till gatsopare och rektorer, och Lundin fyllde dessa med sina män. Många var rena skentitlar. Officiellt hette de ångpanneinspektör eller saneringskontrollant, men det egentliga jobbet var röstindrivare åt Lundins maskineri. Åkeri- och byggnadskontrakt gick inte till lägstbjudande, utan till dem som betalade in mest till Lundins Lincolnförbund. Motståndaren Charles Merriam konstaterade uppgivet: "Fred Lundin är Chicagos riktige borgmästare och det onda geniet bakom administrationen. "

Chicago blev en vanskött stad: den stank och var smutsig, polisen var inkompetent och korrupt. Dagstidningen Chicago Tribune hade i fyra år kämpat mot Thompson, men trots det lyckades Lundin få honom återvald 1919. Denna gång vann Thompson majoriteten av de svenska

snickarna i Chicago. Fred Lundin värvade svenska immigranternas röster till sina kandidater och kunde kontrollera stadens politik. Rösterna från de 65 000 nyinflyttade svarta arbetarna ordnades även de genom att Fred Lundin knöt kontakter i deras kvarter på Chicagos sydsida. 52 år gammal stod Lundin 1920 på höjden av sin makt. Han kontrollerade Chicagos hela kommunala sektor och han hade hjälpt Harding att bli president. Efter moderns död hade han gift sig med sin sjutton år yngre sekreterare Lundin lär ha sagt: "Åt helvete med allmänheten. Nu är vi framme vid köttgrytorna, och nu ska vi äta!" Till slut blev Lundin störtad. 1922 ställdes han inför rätta för att ha förskingrat skattepengar från skolstyrelsen och stoppat dem i egen ficka.

Men eftersom alla vittnen stod på Lundins lönelista blev han enkelt frikänd. Rättegången innebar ändå slutet och 1939 drog han och hans fru sig tillbaka, till värmen i Beverly Hills i Kalifornien där Fred dog av en hjärtattack 1947, 79 år gammal. I svensk-amerikanska kretsar förträngdes minnet av Fred Lundin ganska fort; folk var stolta över sin arbetsmoral och ärlighet och ville inte förknippas med en sådan svenskamerikan: en slug, ohederlig, genomkorrupt politisk boss. Men även om Fred är relativt bortglömd så har den östgötska bondsonen Fredrik Lundins livsverk lämnat ett bestående intryck - det påverkade på ett avgörande sätt Chicagos politiska historia.

Mary Anderson

Mary Anderson, 1872 - 1964, föddes i Lidköping i en lantbrukarfamilj som yngst av sju syskon och hon emigrerade till USA 1888 när hon var 16 år. Familjen klarade sig ursprungligen relativt bra men tiderna blev sämre och man kom på obestånd. I sina memoarer nämner hon att det fanns flera hästar på gården. Hon hade mest ljusa minnen från barndomen. I USA började hon arbeta som hemhjälp och blev senare industriarbetare i Chicagoförorten West Pullman, småningom på skofabriken Schwab's. Hon bestämde sig för att gå med i facket gjorde snabb facklig karriär i Boot- and Shoe Workers' Union och i Women's Trade Union League.

Hon blev helt uppslukad av det fackliga arbetet, som blev hennes liv och hon kom att som en pionjär i USA öppna nya områden för kvinnor på arbetsmarknaden. Hon gjorde en lysande karriär, både inom facket och inom den federala offentliga sektorn och överträffar antagligen alla svenska invandrare till Amerika.

President Woodrow Wilson utnämnde henne 1920 till chef för den då nyinrättade myndigheten Kvinnobyrå inom arbetsmarknadsministeriet. Hon behöll denna post under 24 års tid och under fem presidenter och ansågs under mellankrigstiden vara en av de mest inflytelserika kvinnorna i amerikansk stats-tjänst.

Adolph Johnson 1886-1948.

Adolph föddes i Hudiksvall, och hette från början Adolf Jonason. Han utvandrade via Göteborg den 4 mars 1892. 1889 hade han gift sig med Emma Ahlén från Gimo. Av Emmas syskonskara om åtta barn emigrerade tre bröder och en syster till USA där de ändrade där efternamnet till det mera amerikanska Allen Enligt skeppslistorna = passagerarlistorna reste Adolph ensam (det var annars vanligt att man reste i sällskap med fru/fästmö/kamrat). Adolph reste till Battle Creek i Michigan där en svägerska redan bodde. Emma följde snart efter med dottern Elsa och familjen etablerade sig efter ett tag i Battle Creek. Adolph var smed till yrket och både allmänt och tekniskt mycket begåvad och hade entreprenörstalanger, som kom väl till pass i det nya landet. I Sverige hade han redan vid 21-års ålder egen firma.

I USA tog karriären riktig fart och han blev en av de emigranter som lyckades i det nya landet. I Battle Creek fanns nämligen John Harvey Kellogg 1852-1943. Han var läkare och han uppfann/tog fram bl.a. cornflakes och jordnöts-smör. Kellogg var med i de hälsoinriktade sjundedagsadventisterna och blev en fanatisk förkämpe för vegetarianism och hälsosamt leverne och han var föreståndare för ett välkänt sjundedags-hälsocenter, Battle Creek Sanitarium, hans bror Will Keith Kellogg, grundade senare det inte helt okända Kellogg Company.

Omständigheterna känner man inte till, men Adolph kom i kontakt med bröderna Kellogg och grundade efter några år Adolph Johnson Co, en maskinbyrå med många anställda. Huvudinriktningen kom att bli maskiner för spannmålshantering och särskilt för cornflakesstillverkning. Adolph Johnson fick flera patent på cornflakesmaskiner och han blev med tiden en mycket förmögen industriman. Efter hans död tog dottern Elsa över ledningen för företaget.

Källor och litteratur

Forskningsprojektet Sverige och Amerika efter 1860

Marknadsföringens hemligheter, tv-program om bl.a. Kellog Co svt.play

Ett satans år, tv-program, om nödåret 1867 Häger Olle och Villius Hans, svt.play

http://www.hhogman.se/utvandringen_till_usa.htm

<http://www.bgf.nu/historia/5/emigrationen.html>

Allsop Kenneth, Rosor från Al Gangsterväldet i förbudstidens Chicago 1920-33

Moberg, Wilhelm, Utvandrarsviten

Nilsson Åke, Demografiska rapporter 2004:5 Efterkrigstidens invandring och utvandring SCB 2004

Pehrson Lennart, Utvandringen till Amerika

I Den nya världen, II Den nya staden

III Den nya tiden

Tidskriftet Rødt, bokrecension: 6-timmarsdagen på Kellog´s, boken skriven av Benjamin Kline Hunnicutt

Ivar Vennerström, Bakgrunden till Jättekampen. Norrländsk trävaruindustri blev en storindustri och hur dess arbetande proletariat skapades. Ur Nya Samhället (1929-05-25)